

ЭМНЭЛГИЙН ТУСЛАМЖ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ОРЧУУЛАГЧ БЭЛДЭХ ХЭРЭГЦЭЭ ШААРДЛАГЫН ТУХАЙ

Ц.Цэцэгсайхан Монгол-Японы эмнэлэг

Эмнэлгийн тусламж үйлчилгээний орчуулагч бэлдэх хэрэгцээ шаардлагын тухай

2 Товч танилцуулга

Нэр: Ц.Цэцэгсайхан
Япон хэлний боловсрол: 1999 онд МУИС-ийн Гадаад харилцааны дээд сургуулийг Япон хэлний багш, орчуулагчаар төгссөн.

Бизнес, гэрээд харилцаа, иргэнтэй оролцолт, ойн эмнэлэг, хам гэрээ, ХАА, Бизнес, эрчим хүч, болсворол, ҮЭ, худалварын харилцаа, зүүн явцад эмнэлгийн менежментийн зэрэг салбарт ажил болон бусад орчуулагчийн байсан туршлагатай.

Сүүлийн 3 жилд эмнэлгийн менежмент, эмнэлгийн тусламж үйлчилгээний чиглэлээр голлон ажиллаж байна.

Одоо эрхэлж буй ажил:
 Монгол-Японы сургалтын эмнэлгийн менежментийн төслид дээр ажиллаж байна.

Эмнэлгийн менежментийн төсөл дээр ажиллахаар монголын эрүүл мэндийн салбарын өнөөгийн бодит нөхцөл байдлаар, ялмын анагаах ухааны хөгжлийн түвшинг хэрэгцүүлэн мэдэрч захишаан өдөр бүр тохиолддог.

3 Бид яагаад гадаад руу явж эмчлүүлдэг вэ?

ЭМЯ-наас "Монголд эмчлэх боломжгүй өвчний жагсаалт"-ыг гаргадаг бөгөөд тодорхой хугацаанд шинэчилж байдаг.

2013 онд 39 өвчин
 2015 онд 32 өвчин
 2017 онд 26 өвчин
 бүхий жагсаалтын тухай бүр шинэчлэн баталж ирэхэд.

Эмнэлгээ хийлгэсэн тэргүүлэх улсууд (2016-2018)

Гадаадад эмчлүүлэгчдийн нэгдсэн судалгаа, ЭМЯ, 2019

Монгол Банкны хайсан "Гадаад улсад эмчлүүлэгч иргэдийн зэвдгийн судалгаа" 2015-гаар бол зөвхөн 2011-2014 онд гэрээт ижил дүрэмээр 13,684 иргэн гадаадад явж эмчлүүлсэн байна. Зарим нь 20,000 гаруй иргэн гадаадад явж эмчлүүлсэн гэсэн мэдээ ч байна. Бусад орон үзүүлэлтийг ОХУ, Япон тэргүүлж байна.

4 Бид яагаад гадаад руу явж эмчлүүлдэг вэ?

Гадаад оронд эмчлүүлсэн иргэдийн онош (2016-2018)

Японыг сонгохын үндэр
 Өвчний төлвийг олохдог:

- Хийдсэн өвчлөлтөөс эмнэлгийн түвшин өндөр Японд 2 удаа 1 нь гадаадад өвчлөх эрхтэй өндөр
- Хийдсэн өвчлөлтөөс эмнэлгийн түвшин өндөр үүрэггүй өвчлөлтөөс
- Хийдсэн өвчлөлтөөс эмнэлгийн түвшин өндөр 3 удаа 1 нь гадаадад өвчлөх эрхтэй өндөр
- 2017 онд Азийн аймаг зэрэг шилжүүлэн суулгах мөс зэрэг 1208 онд Японы Сетсүо-гийн АИС-ээр шилжүүлэн суулгах мөс зэрэг
- Эрхтэн шилжүүлэн суулгах технологийн өргөн тусуу, технологийн

Японыг сонгох үндэр төгөөсөл дөрө дүрэмдөөр тогтохгүй олон. Анагаах ухааны хөгжлийн түвшин өндөр байгаад бэлтгэлгүй, эмнэлгийн тусламж үйлчилгээний чанар, өвчлөхөд халтай тогтохдог, ялангуяа сувилалгүй тусламж үйлчилгээ нь дотоод дээд зэргийн гэм үнэлэгддэг. Гэвч, Монголоос Япон руу ирчих, байрлах, эмнэлгийн гэм нэг зардалтай унах.

Яагаад гэхээр чамд шууд хэлж болохгүй. Амь настай холбоотой ийм асуудал учраас, шууд өөрт нь хэлж болохгүй. Тийм учраас чамайг асардаг ар гэрийнхэн хэн байна. Заавал тэд нартай ярина гээд. Тийм хүн надад байгаагүй. Манай нөхөр тэнд байсан ч гэсэн төдий ойлгох хэмжээний япон хэлтэй байгаагүй учраас надад тийм хүн байгаагүй ээ. Би өөрөө өөртөө орчуулга хийгээд, өөрөө тэрийгээ ойлгоно. Эсрэгээрээ нөхөртөө би энийг орчуулж хэлнэ. Тийм нэг сонин процесс болсон л доо. Эмнэлэгт орчуулагч хийх гэж байгаа хүн өөрийгөө өөрөөр харахгүй бол болдоггүй юм байна даа гэж харсан. Баярлалаа, сайхан илтгэл тавьсанд.

АСУУЛТ 2: Монгол -Япон төвийн Мөнхтуяа байна. Өнөөдрийн илтгэлүүдийг сонсож байхад багш ч бай, эмч ч бай, дагалдан гайд ч бай хүний төлөө байдаг гэдгийг ойлгосон. Миний хувьд би багш болно гэж бодоогүй мөртлөө багш болчихсон хүн. Миний багш болсон шалтгаан юу вэ гэхээр өөрийнхөө мэдэж байгаа, чадаж байгаа юмаа бусдад зааж тусалъя, нэмэр болох юм сан гэсэн сэтгэлээр одоог хүртэл багш хийж байгаа. Жишээ нь, аль алинд нь хүний нөөц дутмаг байгаа шүү дээ. Боловсон хүчин бэлтгэх, сургалт хийдэг газар ч гэдэг юм уу? Хүн дутуу байгаа гэдгийг орчинд нь байгаа хүмүүс учраас хэлүүлэлтгүй ойлгож байгаа. Ирээдүйд өвчтэй хүнд өөрийнхөө мэддэг, чаддаг хэлээр амь насанд нь ч юм уу гэрэл гэгээ нэмнэ гэвэл бахархалтай тийм ээ. Тийм учраас энэ чиглэлээр цаашдаа орчуулагч болмоор байна гэж байгаа хүмүүс өөрийгөө яаж бэлдэх вэ? Ямар сургалтад хамрагдах ёстой вэ? Юу үзэж судлах хэрэгтэй вэ? Энэ тал дээр зөвлөгөө өгөөч хэмээн хүсэж байна.

ХАРИУЛТ 2: Манайд эмнэлгийн тусламж үйлчилгээний орчуулагч бэлддэг тогтолцоо нь байхгүй учраас тэр чиглэлийн сургалт угаасаа байхгүй. Тэр чиглэлээр сургалтын хөтөлбөрт агуулга нь уяан хатан өөрчилж болдог байсан бол цаг гарган бэлдэхийг анхаараад авч үзээсэй гэсэн сануулгыг та бүхэндээ өглөө. Хувийн журмаар хэлэх юм бол үгсийн сангаа нэмэгдүүлэх, үг цээжлэх бол хамгийн эхний асуудал. Дараа нь хүний биеийн анатомийг мэдэх нь маш чухал. Анзааргатай байхаас эхлүүлээд тэр бүх чадварыг ямар нэгэн сургалтаар олж авах гэхээсээ илүү хүн хэлүүлэхээс нааш анзаардаггүй учраас тэрийг өөрөө уншиж судалдаг ч юм уу? Тийм замаар л явах байх даа. Хэрвээ тэр чиглэлийн сургалт эхлүүлбэл их сонирхолтой байх болов уу? Олон хүнд хүрээсэй гэж бодож байна. Энэ хэцүү ажлыг тэр болгон сонгож хийх хүн байна уу үгүй юу? Түрүүн хэлэх гэж байгаад мотивацийг мартчихсан байна. Японд орчуулагчийн, ялангуяа эмнэлгийн тусламж үйлчилгээний орчуулагч өндөр цалинтай байдаг. Өдрийн 8 цаг ажиллалаа гэхэд 250-400 доллар, дандаа дагаж орчуулна шүү дээ. 2 цаг хүртэлх хөлс нь 140-200 доллар гэдэг ч юм уу. Өндөр цалинтай учраас, мөнгө олонгоо давхар хүмүүст тусалъя гэвэл энэ чиглэлийг сонгоод илүү өөрийгөө бэлдэж болно.

АСУУЛТ 3: Сонирхолтой илтгэл тавьсан Цэцэгсайхандаа баярлалаа. Дэлгэрмаа байна. Үлгэр жишээ авдаг байсан том ахлах орчуулагч маань өнөөдөр энэ зааланд хүрэлцэн ирсэнд үнэхээр баяртай байна. Саяны орчуулагч бэлдэх хөтөлбөрийн асуудал болон орчуулгын холбооны асуудлын талаар хоёр санал нэмж хэлмээр санагдлаа. Энэ бол мэдээж их чухал асуудал. Орчуулагч бэлдэж байгаа сургалтын хөтөлбөрүүд байгаа, их дээд сургууль дээр. Би өөрөө 8 жил орчуулагчийн тэнхимд, Соёл эрдэм дээд сургуульд мэргэжлийн хичээлүүдийг зааж байсан. Тэр болгонд бэрхшээл тулгардаг л даа. Сургалтын агуулгыг яаж тавих вэ? Тухайн үед өөрөө орчуулгын онол арга зүйг судалдаг байсан болохоор онол арга зүй дээр тулгуурлан орчуулгын хичээл ороод болоод явж байсан. Өөрөө залуу байсан, туршлага

муутай байсан. Одоо ингээд эргээд харж байхад Шинзаки багшийн үндсэн илтгэл дээр Майсүлд багш өгсөн хэлсэн гээд 9 кредит мэргэжлийн хичээл гээд байна, тийм ээ. Энэ цагийн хуваарьт агуулгыг хэрхэн зоох вэ гээд асуудал ирээдүйдээ бол чухал гэж бодож байна. Ялангуяа мэргэшүүлэн сургах хичээлүүд дээр тодорхой орчуулгын онол, арга зүйн дагуу явуулна гэхдээ гадаад хэлний түвшин тогтоох шалгалтан дээр унших 読解 гээд байдаг ганцхан япон хэл ч биш IELTS ч тэр нэг мэргэжлийн салбарын агуулгын тэрийг анзаардаг байх. Нэг бол хүүхдийн эрүүл мэндтэй холбоотой нэг бол хүүхдийн хүмүүжил, сэтгэл зүйтэй холбоотой эсвэл технологийн дэвшлийн тухай орчуулагч мэргэжил бэлдэж байгаа хөтөлбөрийн агуулгадаа орчуулгуудын агуулга дээр аман, орчуулгын агуулгуудыг мэргэжлийн салбар болгон руу бага зэргээр ч гэсэн дөхүүлээд тавьж байвал энэ бол суурь нь болно гэж бодож байна. Цаашдаа өндөр хөгжилтэй орныхонтой адилхан байдлаар 認定試験 гээд эрхийнх нь шалгалт явагддаг, хөтөч гайдууд, за тэгээд 司法、法廷通訳 манайх бол яах вэ, Хуульзүйн яам дээр шалгалт өгөөд тэнцвэл ганцхан хуулийн мэргэжилтэй байх шаардлагагүй, япон хэлний мэдлэгтэй, нэр томъёоныхоо үг хэллэгийг мэддэг, шүүх хурал дээр өөрийгөө яаж авч явахаа мэддэг байвал тэр шалгалтыг өгөөд тэнцээд орох боломжтой байгаа. Орчуулагчийн мэргэжлээр их дээд сургуульд бакалавраар төгсөж байгаа шүү дээ. Дараа нь мэргэжлийнхээ орчуулагч хийх эрхээ авдаг тогтолцоонд шилжүүлбэл оновчтой юм болов уу гэж бодож байна. Өнөөдөр чухал сэдэв хөндөж ярьсанд баярлалаа. Холбооны тухайд би өөрийнхөө туршлагыг яривал манайд орчуулгын холбоо байдаг юм байна. Би тэрийг бол сайн мэдэхгүй байна. Тэр нь веб сайтгүй олон нийтэд нээлттэй биш болохоор мэдэхгүй байсаар байгаад саяхан энэ хавар МУИС дээр энэ холбооны эрдэм шинжилгээний хурал болоод дууслаа гээд нийтлэл байсан. Мэдээлэл байгаагүйгээс болоод тэр сайхан холбоонд хамрагдаж чадахгүй, туршлага солилцож чадахгүй байгаад байна. Миний хувьд бол докторын диссертация анх 2009 онд бичиж эхэлж байхдаа Цүкүбагийн их сургуульд байсан. Гадаад хэл шаардлагатай болж ирсэн Япон улсад бүх мэргэжлийн салбар судлалын холбоонууд байдаг. Өөрийнхөө судалгааны дагуу, өөрийн судалгаатай салбартай хамааралтай холбоонд элсээд тэнд нь хуралд нь оролцоод тэндхийн илтгэл, тохимолуудад бүтээлээ хэвлүүлж байж, олон улсын бүтээл хэвлүүлж байж хүлээн зөвшөөрөгдөнө гээд анх удаа тэгж 2009 онд хэвлүүлж байгаа юм. Японы Шинзаки багш бидэнд илтгэл тавьж өгсөн Япон улсын хэлмэрчлэхүй орчуулахуй холбооны анхны монгол гишүүн болж элсэж байсан. Өнөөдөр чадан ядан үргэлжлүүлж байгаа. Гэхдээ тэр холбооны үйл ажиллагаа бол маш өргөн байдаг. Веб сайттай, орон орноос гишүүн хамаагүй элсүүлдэг. Тийм холбоонууд орон оронд байдаг юм байна. Хамгийн ойрхон байгаа салбар бол Оросын Холбооны улс, Хятадад байдаг. Энэ мэтчилэн бид нар бас үйл ажиллагааныхаа бүтэц зохион байгуулалтыг суралцаад, өөрчлөөд, шинэчлээд явбал бид нарт огт байхгүй биш. Тэр холбоонуудыг зохион байгуулж байгаа зарлаж байгаа төслүүд, хурлууд, мэргэжлийн бүх чиглэлийн орчуулгыг, сургалтыг ч авч үзнэ. Гадаад хэлний сургалтыг бүх зүйлтэй нь авч үзнэ. Энэ нь зөв шийдэл юм болов уу гэж бодож байна. Эрдэмтэн багш нар маань, орчуулагч нар маань бүгд анхааралдаа аваад ирээдүйд янз бүрийн шийдэл олох байх гэж бодож байна. Баярлалаа.